

„EFORT, DĂRUIRE, RESPONSABILITATE”

O retrospectivă a celor mai recente evenimente în care s-a implicat, opinii despre comunități văzute la ele acasă, discuții cu oameni din conducere și cu membri ai comunităților vizitate, oficialități locale, deputați ai altor etnii, proiecte pe termen scurt și mediu, alcătuind laolaltă ceea ce ne-am obișnuit să numim agenda președintelui F.C.E.R., au reprezentat tot atâtea teme de interviu cu dr. Aurel Vainer.

- Un heșbon hanefes de Pesah?

- Față de cel „clasic” care presupune introspecție, meditație, heșbon hanefes-ul meu de Pesah a fost de natură activă. 1. Cum să facem ca pretutindeni în țară, chiar și acolo unde trăiesc doar câțiva evrei, ei să aibă tot ce au nevoie de Pesah: azimă, făină de azimă, vin cașer... Distribuția începută la timp a echivalat cu un răspuns pozitiv. 2. Se pot realiza parteneriate pentru Programul „Israel - 60”? Faptul că Teatrul Național din Capitală va găzdui, la 1 iunie a.c., evenimentul „Israel în România”, unde vor fi prezentate imagini din viața F.C.E.R., a J.C.C., va fi un stand de carte Hasefer, se va difuza R.E., vom asculta recitalul unei cunoscute cântărețe israeliene, înseamnă - da. 3. Cum să facem auzite protestele noastre față de manifestări antisemite, negaționiste? M-am sfătuit cu coordonatorul Comisiei care monitorizează și combate asemenea acțiuni, dr. Alexandru Elias, cu președintele A.E.R.V.H., dr. Liviu Beris. Am publicat un protest în R.E. față de graffiti-urile antisemite apărute pe zidurile sediului comunitar din Cluj. Totuși, cu excepția TvR Cluj, a ziarului „Szabadsag” din același oraș, și a cotidianului „Gândul” din București, n-au existat ecouri în presă. Cu atât mai mult am considerat util să particip la reuniunea consiliului științific al C.S.I.E.R., în care a fost stabilit programul de cercetări pentru perioada următoare, inclusiv prin prisma concluziilor desprinse la reuniunea prilejuită de împlinirea a 30 de ani de la înființarea Centrului. 4. Ce se poate face pentru obținerea de fonduri F.C.E.R.? M-am întâlnit cu domnul Iansen și cu profesorul Câmpeanu, directorul și, respectiv, șeful Secției Cardiologie ai Spitalului „Caritas”, cu care am discutat despre îndeplinirea termenilor din contractul de închiriere cu Fundația „Caritatea”. Am avut o întrevedere cu guvernatorul B.N.R., Mugur Isărescu, pentru identificarea unor posibilități de preluare a unor valori care au aparținut evreilor uciși în Transnistria.

- Să cred că ați inventat alte patru întrebări de Pesah?

- Nu. Fiindcă mi-am mai pus câteva.
- Care?
- Cum să funcționeze mai eficient strategia „ușilor deschise”? Am răspuns prin trei spectacole de Purim, unde am invitat personalități marcante din societatea românească. Prin participarea, la Muzeul Țăranului Român, la evenimentul „De vorbă cu evreii”, din Programul Puzzle al A.E.D.I. Au fost peste 500 de participanți, evrei și neevrei, care au văzut expoziția „Centropa”, cu imagini din viața evreilor înainte de Holocaust, și s-au delectat cu delicatose ale bucătăriei evreiești. Prin lansarea, la Sinagoga din Ploiești, a volumului „Istoricul comunității evreilor din Ploiești” scris de prof. dr. Laura Geală. Cum poate fi îmbunătățit sistemul nostru de asistență socială și medicală? În decursul ultimelor două reuniuni ale Comitetului Director al Federației a fost

Interviu cu deputat dr. AUREL VAINER, președintele F.C.E.R.

finalizată reforma D.A.S.M. și avansat proiectul de buget pe 2008. Cum să ne facem cât mai cunoscuți în viața evreiască internațională? Împreună cu dr. Irina Cajal, am avut o întâlnire, la Ambasada Israelului la București, cu reprezentantul, la Bruxelles, al Congresului Mondial Evreiesc (C.M.E.), prilej cu care am realizat un util schimb de informații din activitatea recentă a F.C.E.R. și C.M.E. Cum să sporim interesul pentru valorile iudaice tradiționale? Am încercat să răspund printr-o intervenție înaintea prelegerii de deschidere a cursului „Bereshit”, susținut de un renumit profesor universitar israelian, la Centrul Comunitar Evreiesc.

- O caracterizare pentru recentele „vizite în teritoriu”?

- Obositoare și, totuși, reconfortante. Am fost, împreună cu vicepreședintele, ing. Paul Schwartz,

secretarul general, ing. Albert Kupferberg, directorul Centrului de Administrare a Patrimoniului Imobiliar al F.C.E.R., ing. Rudy Marcovici, în comunitățile din Bistrița, Dej, Cluj, Tulcea. Au fost momente de bucurie: concertul oferit de Asociația „Filarmonia” în Sinagoga din Bistrița, complet renovată, cu ajutorul autorităților locale și al Asociației sus-amintite. Au fost recunoscute meritele evreilor bistrițeni de ieri și de astăzi la dezvoltarea orașului. Am constatat că un cimitir evreiesc dintr-o comună apropiată, Reteag, se află în bună stare, deși, de multă vreme nu mai trăiesc evrei acolo. Meritul principal pentru reabilitarea sinagogii și întreținerea în bune condiții a cimitirului revine domnului Fredi Deac, președintele Comunității bistrițene. La Tulcea, cele două cimitire sunt bine întreținute, lucrările speciale de remodelare la cimitirul vechi fiind realizate cu sprijinul unor evrei originari din acest oraș. Au fost momente de reculegere: la Monumentul Deportărilor din apropierea Sinagogii din Bistrița, unde am depus o jerbă de flori; la Casa Rabinului în cimitirul vechi din Tulcea, unde am spus El Male Rahamim. Au fost momente de analiză a activității comunitare: la Bistrița, am constatat necesitatea unor lucrări de ameliorare a terenului la cimitirul din oraș, ne-am întâlnit cu primarul municipiului, domnul Constantin Hogeș, și am convenit organizarea, în august, a unei manifestări care să fie inclusă în Programul „Israel - 60”. În urma discuțiilor cu membri ai comunității clujene, s-a stabilit ca alegerile pentru noua conducere să fie programate până la 30 septembrie a.c., interimatul la președinție fiind asigurat de domnul Emeric Rozsa. Ne-am oprit la Dej, unde am trecut în revistă principalele probleme ale comunității, cu președintele ei, domnul Iosif Farkas. Am discutat cu președintele comunității din Tulcea, domnul Solomon Feinblat, și cu primarul municipiului, despre modalități concrete de salvare a sinagogii, considerată un edificiu arhitectonic de valoare, situat pe artera principală a orașului. Ne-am bucurat de mediatizare. Realizatoarea emisiunii TvR Cluj, „Șalom”, Andreea Ghiță, ne-a invitat pe mine și pe domnul Albert Kupferberg la o discuție pe teme comunitare și socio-politice românești. Am avut parte, la Tulcea, de caldă ospitalitate a deputatului etniei turce, Yusum Ibrahim.

- Un numitor comun al agendei?

- Efort, dăruire, responsabilitate.

IULIA DELEANU

În numărul viitor - un interviu cu președintele F.C.E.R. despre participarea la Bar Mițva de la Dej, cea de-a doua inaugurare a J.C.C. Oradea, vizite în comunități, obști, localități cu cimitire și sinagogi evreiești - Turda, Deva, Petroșani, Alba Iulia, Sibiu, Mediaș, Huedin, Beiuș, Făgăraș -, precum și la Centrul de Instruire și Recreere de la Cristian.

Reuniunea Comitetului Director al F.C.E.R., din 11 aprilie a.c., s-a remarcat prin importanța subiectelor majore de pe

Reuniunea Comitetului Director al F.C.E.R. - 11 aprilie 2008

agendă: reforma D.A.S.M., proiectul de buget al F.C.E.R., ambele - pentru anul în curs, și prin consistența informărilor: ● stadiul activităților Fundației „Caritatea”; ● proiectele de finanțare pentru renovarea sinagogilor din Bârlad, Vatra Dornei, Tulcea; ● proiectul pentru reamenajarea complexului aparținând Centrului de Recreere și Instruire de la Borsec; ● parteneriatul cu D.R.I. pentru organizarea Zilei „Divers-Cult” la București, în cadrul A.E.D.I.; ● organizarea evenimentului „Made in Romania” la Haifa; ● vernisajul, în Capitală, al expoziției israeliene „Culorile timpului”; ● continuarea reabilitării patrimoniului sacru al F.C.E.R.; ~ stadiul pregătirilor pentru Congresul Mondial al Evreilor Originari din România. În vizorul preocupărilor membrilor Comitetului Director au stat și aspecte legate de viața religioasă. Printre temele discuțiilor s-au numărat: ● organizarea alegerilor de conducere comunitare locale, acolo unde mandatele expiră în acest an; ● transformarea actualei cantine rituale din Brașov în restaurant cașer, ținându-se cont de însemnătatea obiectivului turistic reprezentat de acest oraș; ● sprijinirea cu fonduri a Convenției B'nai B'rith Europa, care urmează să aibă loc la București; ● parteneriatul F.C.E.R. în vederea organizării, la Teatrul Național din București, a evenimentului „Israel în România”; ● parteneriatul F.C.E.R. pentru constituirea, în Capitală, a

REFORME, MODERNIZĂRI, PARTENERIATE

unei Universități Româno-Ebraice ș.a. A participat la discuții și reprezentantul JOINT-ului în România, Israel Sabag.

Președintele F.C.E.R., dr. Aurel Vainer, a anunțat retragerea proiectului de lege privind înstrăinarea patrimoniului sacru aparținând F.C.E.R., înaintat Parlamentului României de senatorul C.V.Tudor. Au fost aprobate: ● reforma D.A.S.M. pentru 2008, prezentată de directorul și directorul adjunct ai Departamentului, ing. Nilu Aronovici și ec. Attila Gulyas (vom detalia subiectul într-un interviu cu directorul D.A.S.M., ing. Nilu Aronovici, în numărul viitor al revistei); ● proiectul de buget al F.C.E.R. pentru 2008, prezentat de directorul Departamentului, ec. Ovidiu Bănescu; ● deplasările membrilor Comitetului Director al F.C.E.R. în Israel și Republica Moldova; ● condițiile de candidatură pentru alegeri în conducerea comunităților din Cluj-Napoca, Iași, București; ● lucrările de modernizare a cantinei rituale din Brașov pentru transformarea ei în restaurant cașer, cu condiția să fie completată documentația privind: statutul juridic, studiul de fezabilitate, proiectul tehnic, posibilitățile de rambursare a sumelor acordate de F.C.E.R. și de JOINT, prin împrumutul self; ● contractul de asistență și consultanță avocațială cu av. Nasty Vlădoiu; ● contribuția F.C.E.R. cu fonduri pentru apropiata Convenție B'nai B'rith Europa; ● intrarea F.C.E.R. în parteneriatul pentru înființarea, la București, a unei Universități Româno-Ebraice; ● organizarea, în parteneriat cu A.M.I.R., a Congresului Mondial al Evreilor Originari din România, acțiune în care se va implica și M.A.E. (I.D.)

EVA GALAMBOS

Deciziile summit-ului NATO 2008 și securitatea Israelului

Summitul NATO de la București a luat o serie de decizii importante care vizează unitatea și extinderea Alianței, întărirea rolului NATO în anumite regiuni ale lumii, concret în Afganistan, și extinderea scutului antirachetă american prin crearea unui scut suplimentar NATO pentru protejarea statelor membre din sud-estul Europei, respectiv România, Bulgaria și Turcia - care nu sunt acoperite de cel american. Aceste ultime două aspecte ar putea contribui indirect și la întărirea securității Israelului.

Consolidarea prezenței militare a NATO în Afganistan, acceptată de participanții la summit, și noua abordare care propune măsuri și pe linia întăririi statului afgan, a proceselor democratice, ar putea fi un model și stimulente pentru reformele democratice din alte țări din Orientul Mijlociu. Acest obiectiv a urmărit și urmărește, cu mai mult sau mai puțin succes, Washingtonul în Irak. Totuși, sub influența demersului american, mai multe state arabe moderate din regiune - Kuveitul și Arabia Saudită - au început să introducă elemente de democrație în sistemul lor politic. Îmbunătățirea situației interne, nu numai pe plan militar,

din Afganistan, ar fi un atu în plus pentru stabilitatea politică din regiune, factor important și pentru viitorul Israelului.

Un alt element care ar contribui la securitatea Israelului, ar fi extinderea scutului nuclear. Participanții la reuniune au subliniat de mai multe ori pericolul care provine din țările „incerte” din punctul de vedere al securității, care nu respectă și nu se conformează legislației internaționale în acest domeniu. Acesta a fost principalul argument al SUA pentru crearea scutului antirachetă, și nu eventualitatea atacării Rusiei, idee susținută și de țările NATO la București. Deși nu s-a spus cu voce tare, principala amenințare este Iranul, țara care dorește distrugerea Israelului. Măsurile care se vor lua pentru contracararea ei, inclusiv scutul antirachetă din sud-estul Europei (poate cu efect chiar și în Israel), ar fi o garanție de securitate pentru statul evreu.

Cu câteva zile înainte de reuniunii la nivel înalt a Alianței de la București, ministrul ceh al apărării, Vlasta Parkanová, a efectuat o vizită în Israel. Într-o declarație, dezmințită mai târziu, ea a vorbit despre posibilitatea aderării statului evreu la NATO. Chiar dacă, cel puțin deocam-

dată, oficial, Israelul a negat că ar fi implicat într-un astfel de demers, un obiectiv important al politicii externe israeliene este crearea unui parteneriat oficial cu NATO. De-altfel, Israelul face parte, împreună cu o serie de state arabe ca Algeria, Egipt, Iordania, Mauritania, Maroc și Tunisia din Dialogul mediteranean, inițiat de NATO. În octombrie anul trecut, premierul Ehud Olmert a declarat că Israelul negociază cu Alianța Atlantică încheierea unor acorduri care să includă schimburi de informații, exerciții și operațiuni militare comune. La rândul ei, ministrul de externe Tzipi Livni a recunoscut că Israelul dorește un parteneriat oficial cu NATO, acesta incluzându-se în politica externă mai largă a țării pentru stimularea relațiilor diplomatice multilaterale. Liderul opoziției, Benjamin Netanyahu, a cerut NATO ca până în 2010, Alianța să accepte Israelul ca partener strategic, exprimându-și speranța că va veni și ziua în care țara va deveni membru cu drepturi depline al Alianței. Implicațiile recentelor hotărâri ale summit-ului de la București ar putea fi o etapă pe calea realizării acestui obiectiv pe termen lung.